

Gimnazjum nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Szarych Szeregów

58-200 Dzierżonów, ul. Nowowiejska 64

sekretariat: tel/fax (74) 831 23 18

e-mail: gldz@poczta.onet.pl www.gim1ddz.eu

NIP 882-18-09-994 REGON 891051154

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAISTNIENIA
WYPADKU UCZNIĄ NA TERENIE GIMNAZJUM NR 1
Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI IM. SZARYCH
SZEREGÓW W DZIERŻONOWIE.**

Opracowana na podstawie:

- * *Rozporządzenia MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późniejszymi zmianami).*
- * *Statutu Gimnazjum nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Szarych Szeregów w Dzierżonowie*

I. CEL I ZAKRES PROCEDURY

1. Zapewnienie profesjonalnych działań pracowników Gimnazjum nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Dzierżonowie gwarantujących poszkodowanemu uczniowi należytą opiekę i niezbędną pomoc.
2. Procedura reguluje działania dyrekcji, nauczycieli i pracowników niepedagogicznych w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia.

II. DEFINICJA WYPADKU

Wypadek ucznia – nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w trakcie pozostawania pod opieką szkoły.

Zdarzenie może być zakwalifikowane jako wypadek ucznia tylko wtedy, gdy zaistnieją równocześnie wszystkie jego elementy:

- nagłość,
- przyczyna zewnętrzna,

- pozostawania pod opieką szkoły (w trakcie zajęć lekcyjnych, pozalekcyjnych, w czasie przerw, na terenie szkoły i poza nią (na wycieczkach, imprezach szkolnych, zawodach sportowych, konkursach i innych sytuacjach)).

III. OSOBY ODPOWIEDZIALNE

- Dyrektor szkoły lub osoba zastępująca dyrektora
- Nauczyciele szkoły
- Pracownicy niepedagogiczni szkoły

IV. OPIS DZIAŁAŃ

§ 1

Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku lekkiego, nie wymagającego interwencji lekarza

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły, który powziął wiadomość o lekkim wypadku ucznia (stłuczenie, zaczerwienienie, powierzchowne zadrapanie lub zranienie):

1) Zapewnia poszkodowanemu opiekę, udziela pierwszej pomocy lub odprowadza ucznia do gabinetu pielęgniarki szkolnej (oprócz pracownika pedagogicznego ucznia może odprowadzić także inny pracownik obsługi szkolnej).

2) Powiadamia dyrektora szkoły (lub osobę go zastępującą), rodziców/prawnych opiekunów i ustala z nimi ewentualną konieczność odbioru ucznia ze szkoły przed zakończeniem zajęć.

2. W przypadku zaistnienia wypadku lekkiego nie spisuje się protokołu powypadkowego, a także nie zamieszcza informacji o jego zaistnieniu w rejestrze wypadków, sporządza się jedynie notatkę ze zdarzenia.

§ 2

Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku wymagającego konsultacji lekarza.

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia wymagającego konsultacji lekarskiej:

1) Niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę.

2) Powiadamia dyrektora szkoły (lub osobę go zastępującą), i zawiadamia:

- rodziców/prawnych opiekunów poszkodowanego
- organ prowadzący szkołę
- wychowawcę klasy.

2. Jeżeli stan ucznia nie pozwala na przejście do gabinetu pielęgniarki szkolnej, nauczyciel lub inny pracownik szkoły, wzywa pielęgniarkę na miejsce wypadku lub

osobę przeszkoloną w udzieleniu pierwszej pomocy, która podejmuje niezbędne czynności ratujące zdrowie ucznia.

3. Osoba w obecności której wypadek miał miejsce sporządza notatkę ze zdarzenia (załącznik nr1) i przedkłada komisji powypadkowej, która bada jego przyczyny.

4. Z prac komisji spisywany jest protokół, wg wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do procedur.

5. Wypadek wpisywany jest do rejestru wypadków szkoły.

§ 3

Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku wymagającego interwencji lekarza.

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia wymagającego interwencji pogotowia:

- 1) Niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę i wzywa pomoc lekarską.
- 2) Nie dopuszcza do zajęć lub przerywa je, wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów.
- 3) Powiadamia dyrektora szkoły, (lub osobę go zastępującą), który następnie zawiadamia:
  - rodziców/prawnych opiekunów poszkodowanego
  - pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy
  - organ prowadzący szkołę
  - radę rodziców

2. Jeżeli stan ucznia nie pozwala na przejście do gabinetu pielęgniarki szkolnej, nauczyciel lub inny pracownik szkoły, wzywa pielęgniarkę na miejsce wypadku. Do czasu przybycia pogotowia ratunkowego pielęgniarka szkolna lub osoba przeszkolona w udzieleniu pierwszej pomocy podejmuje niezbędne czynności ratujące zdrowie i życie ucznia.

3. Osoba w obecności której wypadek miał miejsce sporządza notatkę ze zdarzenia (załącznik nr1) i przedkłada komisji powypadkowej, która bada jego przyczyny.

4. Z prac komisji spisywany jest protokół, wg wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do procedur, który powinien zawierać wnioski mające zapobiec powstaniu podobnych zdarzeń.

5. Wypadek jest wpisywany do rejestru wypadków szkoły, a wnioski komisji są omawiane na zebraniu rady pedagogicznej.

§ 3

Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała lub ze skutkiem śmiertelnym

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia powodującego ciężkie uszkodzenie ciała lub ze skutkiem śmiertelnym:

- 1) Natychmiast wzywa pogotowie ratunkowe,
- 2) Zapewnia opiekę poszkodowanemu.
- 3) Do czasu jego przybycia pielęgniarka szkolna (lub osoba przeszkolona w udzielaniu pierwszej pomocy) niezwłocznie podejmuje niezbędne czynności ratujące zdrowie i życie ucznia.

2. Natychmiast powiadamia o wypadku dyrektora szkoły (lub osobę go zastępującą) który informuje o zdarzeniu:

- rodziców/opiekunów prawnych,
- w razie zgonu policję, prokuratora,
- organ prowadzący szkołę
- organ nadzoru pedagogicznego
- pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy
- radę rodziców

3. Do czasu przybycia policji teren wypadku pozostaje zabezpieczony tak, aby było możliwe pełne ustalenie okoliczności i przyczyn wypadku.

4. Osoba w obecności której wypadek miał miejsce sporządza notatkę ze zdarzenia (załącznik nr1) i przedkłada **zespółowi powypadkowemu** powołanemu przez dyrektora szkoły, który bada przyczyny zajścia. Z prac zespołu spisywany jest protokół (załącznik nr 2), który musi zawierać wnioski mające zapobiec powstaniu podobnych zdarzeń w przyszłości.

5. Wypadek jest wpisywany do rejestru wypadków szkoły, a wnioski komisji są omawiane na zebraniu rady pedagogicznej.

§ 4

Zespół powypadkowy

1. Zespół powypadkowy powołuje Dyrektor szkoły.

2. Zespół składa się z:

- 1) przewodniczącego - współpracujący ze szkołą pracownik służby bhp.
- 2) dwóch członków – pracownicy szkoły.

3. W pracach zespołu powypadkowego ma prawo uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego szkołę, Kuratora Oświaty oraz Rady Rodziców.

4. Zadania zespołu powypadkowego:

1) Przeprowadzenie postępowania powypadkowego i sporządzenie dokumentacji powypadkowej.

2) Wysłuchanie poszkodowanego ucznia w obecności jego rodziców/prawnych opiekunów, ewentualnie wychowawcy lub pedagoga (sporządza protokół).

3) Wysłuchanie świadków wypadku, jeżeli świadkami są uczniowie wysłuchanie ich analogicznie jak w pkt 1).

4) Sporządzenie szkicu lub fotografii miejsca wypadku (dotyczy wypadku spowodowanego niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń).

5) Sporządzenie protokołu powypadkowego, który zawiera:

a) skład zespołu i datę przeprowadzonych prac

b) opis wypadku oraz jego okoliczności i przyczyn

c) imię i nazwisko ucznia, który uległ wypadkowi, rodzaj i opis urazu, udzieloną pomoc, osobę sprawującą nadzór nad poszkodowanym wraz z informacją, czy była obecna na miejscu zdarzenia

d) imiona i nazwiska świadków zdarzenia

e) podjęte środki zaradcze

6) Protokół podpisują członkowie zespołu powypadkowego oraz dyrektor szkoły.

5. Protokół powypadkowy sporządza się w dwóch egzemplarzach: jeden dla rodziców/prawnych opiekunów poszkodowanego ucznia, wraz z pouczeniem o możliwości wniesienia zastrzeżeń w terminie 7 dni od doręczenia. Drugi pozostaje w dokumentacji szkoły.

6. Zastrzeżenia rozpatruje organ prowadzący, który może zlecić zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenie określonych czynności dowodowych, albo powołać nowy zespół, który ponownie przeprowadzi całe postępowanie powypadkowe.

§ 5

Procedura postępowania w razie wypadku poza zajęciami edukacyjnymi i poza terenem szkoły

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia, który wydarzył się w godzinach popołudniowych lub wieczornych:

1) Zapewnia opiekę poszkodowanemu, udziela pierwszej pomocy. Jeżeli istnieje taka potrzeba podejmuje decyzję o wezwaniu pogotowia ratunkowego.

2) Następnie powiadamia telefonicznie dyrektora szkoły (lub osobę go zastępującą) oraz rodziców/prawnych opiekunów ucznia o zaistniałej sytuacji.

2. Jeżeli wypadek ma miejsce podczas wycieczki szkolnej – wszystkie stosowne decyzje podejmuje kierownik wycieczki, który jest w pełni odpowiedzialny za bezpieczeństwo uczestników.

3. W sytuacjach zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała lub zgon, nauczyciel lub pracownik szkoły postępuje zgodnie z postępowaniem w sytuacji zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała lub ze skutkiem śmiertelnym.

§ 6

Postanowienia ogólne

1. Nauczyciele są zobowiązani do nadzoru nad uczniami podczas lekcji, przerw międzylekcyjnych i zajęć pozalekcyjnych organizowanych przez szkołę, na czas których dziecko zostaje im powierzone.

2. Nauczyciel zajmujący się osobą poszkodowaną prosi o nadzór nad swoimi uczniami innego nauczyciela (z najbliższej sali) lub pracownika szkoły. Ten bezzwłocznie przejmuje nad przekazanymi uczniami kontrolę i ponosi za nich w tym czasie odpowiedzialność.

Pozostawienie uczniów bez opieki jest niedopuszczalne.

3. Jeżeli w pobliżu nie ma innej dorosłej osoby, nauczyciel ma prawo wysłać po pomoc ucznia, który jego zdaniem jest najbardziej odpowiedzialny.

4. Po przybyciu do szkoły rodzice/opiekunowie prawni ucznia, lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za ucznia. Szkoła udziela tym osobom wszelkiej koniecznej pomocy.

5. Szkoła wyposażona jest w apteczki pierwszej pomocy przedlekarskiej oraz w apteczki przenośne. Nauczyciele są zobowiązani do zabierania apteczek przenośnych na każde wyjście uczniów poza teren szkoły.

6. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu/fotografii przez zespół powypadkowy.

7. O wypadku śmiertelnym, ciężkim lub zbiorowym dyrektor ma obowiązek powiadomić prokuratora i kuratora oświaty. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, Dyrektor zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.

8. Rejestr wypadków prowadzony jest w sekretariacie szkoły.

§ 7

Obowiązki poszkodowanego ucznia w razie wypadku będącego pod opieką szkoły

1. Jeżeli do wypadku doszło w szkole w czasie lekcji, uczeń ma obowiązek natychmiastowego zgłoszenia tego faktu nauczycielowi sprawującemu opiekę w chwili wypadku.
2. Jeżeli wypadek miał miejsce podczas przerwy, uczeń zaraz po wypadku ma obowiązek zgłoszenia tego faktu nauczycielowi dyżurującemu lub innemu pracownikowi szkoły.
3. Jeżeli do wypadku doszło poza budynkiem szkoły, ale na jej terenie (np. szkolny plac, boisko), uczeń zaraz po wypadku ma obowiązek zgłoszenia tego faktu nauczycielowi, lub w sekretariacie szkoły.
4. Jeżeli wypadek miał miejsce w szkole, a uczeń z różnych powodów nie zgłosił tego faktu w dniu wypadku, jego obowiązkiem jest zgłoszenie wypadku dyrektorowi (osobie zastępującej dyrektora) lub pedagogowi szkolnemu w pierwszym dniu przyścia do szkoły po wypadku.

§ 8

Postanowienia końcowe

1. Dyrektor omawia z pracownikami gimnazjum okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im.
2. W sprawach nieuregulowanych stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy.
3. Procedura wchodzi w życie na podstawie Zarządzenia Nr 21/2013/14 Dyrektora Gimnazjum nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Dzierżoniowie po zaopiniowaniu jej przez:
  - 1) Radę Pedagogiczną Gimnazjum nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Dzierżoniowie – uchwała nr 29/2013/2014

§ 9

Załączniki

1. Załącznik nr 1 – „Wzór notatki ze zdarzenia”
2. Załącznik nr 2 - „Wzór protokołu powypadkowego”
3. Załącznik nr 3 - „Wzór karty rejestrów wypadków”
4. Załącznik nr 4 - „Wzór zawiadomienia o wypadku ucznia organu prowadzącego szkołę”
5. Załącznik nr 4 - „Procedura udzielania uczniom pierwszej pomocy przedmedycznej”

NOTATKA SŁUŻBOWA DOTYCZĄCA OKOLICZNOŚCI WYPADKU UCZNIĄ

Imię i nazwisko ucznia: .....klasa: .....

Data wypadku: ..... godz.: .....

Rodzaj zajęć: .....

Miejsce wypadku: .....

Świadkowie zdarzenia:

Okoliczności poprzedzające zdarzenie:

Opis wypadku ucznia/ przebieg zdarzeń, na skutek których uczeń doznał urazu:

Rodzaj doznanego przez ucznia urazu:

Podjęte przez nauczyciela działania po zaistniałym wypadku, udzielona pomoc:

Proponowane środki zaradcze:

Czy o zdarzeniu poinformowano rodziców/prawnych opiekunów (jeśli nie dlaczego?)

TAK/NIE

.....
Podpis zgłaszającego

PROTOKÓŁ POWYPADKOWY

1. Zespół powypadkowy w składzie:

1).....

(imię i nazwisko, stanowisko)

2).....

(imię i nazwisko, stanowisko)

3).....

(imię i nazwisko, stanowisko)

dokonał w dniach ..... ustaleń dotyczących okoliczności

i przyczyn wypadku, jakiemu w dniu .....

o godz. .... uległ(a) .....

(imię i nazwisko)

z (wskazanie klasy lub innej jednostki podziału organizacyjnego osób pozostających pod opieką szkoły lub placówki) ..... szkoły/placówki .....

(nazwa i adres szkoły lub placówki)

urodzony(a) ..... zamieszkały(a) .....

(adres)

2. Rodzaj wypadku (śmiertelny, zbiorowy, ciężki) .....

3. Rodzaj urazu i jego opis .....

4. Udzielona pomoc .....

5. Miejsce wypadku .....

6. Rodzaj zajęć .....

Opis wypadku – z podaniem jego przyczyn .....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. Imię i nazwisko osoby sprawującej nadzór nad poszkodowanym w chwili wypadku

.....

8. Czy osoba sprawująca bezpośrednią pieczę nad poszkodowanym była obecna w chwili wypadku w miejscu, w którym zdarzył się wypadek (jeżeli nie – podać, z jakiej przyczyny)

.....
.....
.....

9. Świadkowie wypadku: *(imię i nazwisko, miejsce zamieszkania)*

- 1).....
- 2).....
- 3).....

10. Środki zapobiegawcze .....

.....
.....
.....
.....

11. Poszkodowanego, jego rodziców (prawnych opiekunów) pouczone o możliwości, sposobie i terminie złożenia zastrzeżeń. Podpis pouczonych:

- 1) .....
- 2) .....

12. Wykaz załączników do protokołu, w tym ewentualnych zastrzeżeń jeżeli złożono je na piśmie:

- 1) .....
- 2) .....
- .....
- .....
- .....

13. Data podpisania protokołu: .....

Podpisy członków zespołu:

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....

Podpis dyrektora oraz pieczęć szkoły lub placówki .....

Potwierdzenie przez osoby uprawnione:

1) zaznajomienia się z protokołem i innymi materiałami postępowania powypadkowego:

.....

2) złożenia zastrzeżeń na piśmie: .....

3) otrzymania protokołu: .....

ZASADY UDZIELANIA UCZNIOM PIERWSZEJ POMOCY PRZEDMEDYCZNEJ

1. Stanowisko Ministra Zdrowia w sprawie możliwości podawania leków dzieciom przez nauczycieli w szkole i w przedszkolu:

A. Stany nagłe – gdy stan zdrowia dziecka wymaga natychmiastowej interwencji lekarskiej nauczyciel, dyrektor szkoły lub pielęgniarska zobowiązani są do podjęcia działań pomocy przedmedycznej w zakresie posiadanych umiejętności oraz wezwania karetki pogotowia ratunkowego. Jednocześnie obowiązkiem tych osób jest

zawiadomienie rodziców lub opiekunów prawnych.

B. Inne problemy zdrowotne zgłaszane przez uczniów – gdy uczeń zgłasza wystąpienie problemu zdrowotnego (np. dolegliwości bólowych), pielęgniarka po rozmowie z uczniem zawiadamia rodziców (opiekunów prawnych) z zaleceniem konieczności odbycia konsultacji lekarskiej. W sytuacji nieobecności pielęgniarki, do podjęcia tych działań zobowiązany jest dyrektor placówki oświatowej lub upoważnioną przez niego osoba.

C. Podawanie leków uczniom z chorobą przewlekłą – kiedy występuje konieczność stałego podawania mu leków w szkole, rodzice dziecka (przed przyjęciem do placówki) zobowiązani są do przedłożenia informacji: na jaką chorobę dziecko choruje oraz jakie leki na zlecenie lekarza zażywa (nazwa leku, sposób dawkowania).

Konieczne jest również dołączenie zlecenia lekarskiego oraz pisemnego upoważnienia pielęgniarce do podawania dziecku leków. Wymóg ten dotyczy także uczniów pełnoletnich. W czasie nieobecności pielęgniarki w placówce oświatowej – w sytuacji, gdy stan zdrowia dziecka wymaga podania leku lub wykonania innych czynności (np. kontroli poziomu cukru we krwi u dziecka chorego na cukrzycę, podania leku drogą wziewną dziecku choremu na astmę) – czynności te mogą wykonywać również inne osoby (w tym samo dziecko, rodzice, nauczyciel), jeżeli zostały poinstruowane w tym zakresie. Osoby przyjmujące zadanie muszą wyrazić na

to zgodę, zaś posiadanie wykształcenia medycznego nie jest wymogiem koniecznym.

Delegowanie przez rodziców uprawnień do wykonywania czynności związanych z opieką nad dzieckiem oraz zgoda pracownika szkoły i zobowiązanie do sprawowania

opieki winny mieć formę umowy (ustnej lub pisemnej) pomiędzy rodzicami dziecka przewlekle chorego, a pracownikiem szkoły.

2. Udzielanie uczniom pierwszej pomocy przedmedycznej:

- a) Pod nieobecność wykwalifikowanej higienistki szkolnej, pomocy uczniom udziela wychowawca klasy, nauczyciel prowadzący zajęcia lub inny pracownik szkoły.
- b) Pierwsza pomoc przedlekarska w przypadku osób nieposiadających kwalifikacji medycznych ogranicza się do wykonania opatrunku, ułożenia dziecka w odpowiedniej pozycji, wykonania sztucznego oddychania oraz masażu serca, niedopuszczenia do sytuacji zagrożenia życia.
- c) Podanie jakiegokolwiek doustnego środka farmakologicznego jest dopuszczalne tylko i wyłącznie po konsultacji z rodzicem (opiekunem prawnym) dziecka lub lekarzem.
- d) W sytuacji udzielania pomocy przez nauczyciela prowadzącego w tym samym czasie zajęcia dydaktyczno – wychowawczo – opiekuńcze z większą grupą uczniów jest on zobowiązany do ustalenia opiekuna dla pozostałych uczniów. Pozostawienie reszty uczniów bez opieki jest niedopuszczalne!
- e) W przypadku małej skuteczności udzielanej pomocy należy o tym bezzwłocznie poinformować dyrektora lub zastępcę dyrektora Zespołu Szkół. Dyrektor lub upoważniona przez niego osoba natychmiast powiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia oraz w razie konieczności pogotowie ratunkowe.
- f) Po przybyciu do szkoły rodzice (prawni opiekunowie) lub lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za dziecko. Szkoła udziela tym osobom wszelkiej koniecznej pomocy.

3. Podstawowe zasady udzielania pomocy przedmedycznej:

Zranienie	każdą ranę należy pozostawić w zastanym stanie, przykrywając jedynie, możliwie szybko jałowym materiałem opatrunkowym; w czasie opatrywania ranny powinien leżeć lub przynajmniej siedzieć; nie należy usuwać ciał obcych tkwiących w ranie, gdyż zapobiegają krwawieniu
Padaczka	choremu grozi niebezpieczeństwo zachłyśnięcia oraz uraz głowy, którego może doznać padając na ziemię lub w wyniku nieskoordynowanych ruchów w czasie napadu; klęknąć od strony głowy chorego, a rękoma i udami przytrzymać jego głowę, aby zapobiec jej urazom; w jeden kącik ust można włożyć chusteczkę, zapobiegając przygryzieniu języka i warg; nie wolno w czasie ataku unieruchamiać chorego siłą.
Złamanie	pierwsza pomoc polega na unieruchomieniu dwóch stawów sąsiadujących ze złamaną kością lub dwóch sąsiednich kości, jeżeli uszkodzony jest staw; jeśli kość przebiła skórę i rana obficie krwawi, należy zatamować krwawienie, ale nie można próbować nastawić kości ani oczyszczać rany; założyć jałowy opatrunek i natychmiast wezwać pogotowie; nie przesuwac ofiary, jeśli ma uszkodzony kręgosłup, szyję lub miednicę.
Krwotok z nosa	kazać poszkodowanemu usiąść z głową pochyloną do przodu i siedzieć spokojnie przez dłuższy czas; położyć mu na nasadzie nosa i karku zimny mokry ręcznik lub lód; jeśli krwawienie nie ustaje, włożyć w obie dziurki

	od nosa tampony z gazy.
Omdlenie	ułożyć taką osobę na plecach, upewnić się że oddycha; najpierw unieść jej nogi; rozpiąć jej ubranie, otworzyć okno lub wynieść ją do chłodnego miejsca; jeśli omdlenie trwa dłużej niż minutę lub dwie, przykryć poszkodowanego i wezwać karetkę pogotowia.
Oparzenie	drobniejsze oparzenia jak najszybciej oziębic zimną wodą lub przyłożyć kostki lodu i trzymać, dopóki ból nie ustąpi; nie stosować żadnych maści ani tłuszczów; pęcherze na skórze przykryć sterylnym opatrunkiem; nie przebijać ich ani nie wyciskać
Zatrucie	Jeśli kogoś bardzo boli brzuch, ma biegunkę, wymioty lub zawroty głowy albo gorączkę, wezwać natychmiast lekarza; poinformować, czym najprawdopodobniej ofiara się zatrula, lekarz poradzi co robić, nim przyjedzie; nie wywoływać wymiotów, jeśli ofiara połknęła substancję żrącą, a także jeśli śpi lub ma drgawki; jeśli jest to zatrucie pokarmowe, postarać się dostarczyć lekarzowi próbkę „podejrzanej” potrawy, jej analiza może przyspieszyć leczenie; przy zatruciu czadem wynieść poszkodowanego z zagazowanego pomieszczenia, uważając na własne bezpieczeństwo
Ciała obce	ciała obce mogą być usuwane z rany tylko przez lekarza i ta czynność nie wchodzi w zakresy pierwszej pomocy; niewprawne próby usuwania grożą pozostawieniem w ranie fragmentów ciała obcego, a także stanowią niebezpieczeństwo wprowadzenia dodatkowego zakażenia; większe ciała obce o gładkich brzegach często tamponują ranę i zapobiegają tym samym powstaniu dużego krwawienia
Udławienie	zastosować manewr Heimlicha: stojąc z tyłu, objąć poszkodowanego na wysokości brzucha, położyć nasadę złączonych dłoni między pępkiem a dolnymi żebrami, ściskając do siebie, lekko w górę, wypchnąć powietrze z dolnej części płuc poszkodowanego; wykonuje się pięć serii po pięć razy
Porażenie prądem	pamiętać, aby ratując porażonego samemu nie zostać porażonym; odciąć dopływ prądu najszybciej jak to możliwe; zadzwonić na pogotowie i straż pożarną; nie dotykać porażonego, dopóki dopływ prądu nie zostanie odcięty, dopiero wtedy sprawdzić, czy oddycha i czy ma tętno; jeśli to konieczne, zastosować sztuczne oddychanie lub masaż serca; upewnić się, czy nie ma złamań lub obrażeń wewnętrznych.
Uraz głowy	przy uderzeniu w głowę istnieje niebezpieczeństwo urazu mózgowego i późniejszych poważnych komplikacji; jeśli głowa krwawi, założyć opatrunek, zabandażować i kazać rannemu leżeć, dopóki nie przyjedzie lekarz
Atak serca	najczęstsze objawy ataku serca to ból w klatce piersiowej i okolicach, czasem promieniujący od szyi i ramion; ofiara może się pocić i tracić przytomność; wezwać pogotowie; jeśli chory ma kłopoty z oddychaniem, pomóc mu przybrać wygodną pozycję; rozpiąć obcisłe ubranie; zachować spokój i spróbować go uspokoić; w przypadku utraty przytomności sprawdzić oddech i tętno, gdy trzeba podjąć czynności reanimacyjne
Reanimacja krążeniowo-oddechowa	podczas reanimacji dorosłego chory leży na plecach, na twardym podłożu (w przypadku kobiet w zaawansowanej ciąży podłożyć klin pod prawy bok – aby nie utrudniać dopływu krwi do płodu); zacząć od odgięcia głowy do tyłu i dwukrotnego wdmuchnięcia powietrza do płuc; na wybranym miejscu ucisku kładzie się dłoń, przy czym palce powinny być odgięte ku

górze, by nie dotykać klatki piersiowej; drugą dłoń kładzie się na grzbiet dolnej ręki; ramiona muszą znajdować się w pozycji prostopadłej do klatki piersiowej; przy wyprostowanych łokciach, na zasadzie dźwigni, naciskać na mostek, wciskając go na odpowiednią głębokość w kierunku kręgosłupa z częstotliwością około 100 razy na minutę – 30 uciśnień i 2 wdechy; w przypadku dziecka masaż serca wykonywać jedną ręką, a u niemowlaka – dwoma palcami.

Dzierżoniów, ...

.....
pieczęć szkoły

Burmistrz Dzierżoniowa
Urząd Miasta w Dzierżoniowie
Rynek 1
58-200 Dzierżoniów

ZAWIADOMIENIE O WYPADKU UCZNI

Zgodnie z § 41 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U z 2003, Nr 6, poz. 69 z późn. zm) zawiadamiam, że na terenie szkoły / przedszkola / pod opieką szkoły / przedszkola poza jej / jego terenem* doszło do wypadku, w którym został poszkodowany uczeń.

1. Imię i nazwisko poszkodowanego ucznia.....
2. Data urodzenia.....klasa*.....
3. Data wypadku.....godzina.....
4. Miejsce wypadku.....
5. Rodzaj wypadku/urazu .....
6. Okoliczności wypadku:

.....
.....
.....

5. Udzielona pomoc:

.....
.....
.....

Informuję, że szkoła/przedszkole* podjęła/o wszelkie niezbędne kroki związane z opisanym wypadkiem, a przewidziane w w/w Rozporządzeniu.

.....
imię i nazwisko (pieczęć) Dyrektora
lub osoby upoważnionej
do zgłoszenia

* *niepotrzebne skreślić*